

Myymälänhoitajan lapsina Honkolassa

“Mäkisen Gunnar muistaakseni tuli meidän jälkeen siihen kyläkauppaan (toki ei kauppiaaksi, vaan omakotiasujaksi), jossa äiti oli myymälänhoitajana ja minäkin elämäni ensi askeleet aloitin; Forssassa sairaalassa synnyin, mutta sinne Honkolaan nyyttinä sitten päädyin. Kaupan yhteydessä oli meillä asunto. Isä oli metsätyönjohtajana ja hänellä oli silloin 600 kuutiainen yksipyttyinen Ariel moottoripyörä. Se oli melkoinen noitarumpu. Me lapset kuulimme isän tulon jo monen mutkan takaa. Kun tasainen pyörän kumina lähestyi, me juoksimme pihalle odottamaan. Timo ehti siinä yläpuolella Honkolan koulua käymäänkin Koppilan Rauhan opetuksessa. Riitta ja Sirkkakin kuulemma saivat olla mukana kuunteluoppilaina, vaikka ei vielä ollut kouluikä. Koulun valokuvassakin ainakin sisarukset näyttävät istuvan joukon mukana.

3 -vuotiaana minulla puhkesi umpisuoli. Äiti oli käyttänyt minua sitä ennen tutkittavana Einolalla, olin kuulemma oksentanut siinä tutkimuksen aikana ja Einola oli kovasti äitiä haukkunut. Einola pyysi hautomaan lämpöisellä kääreellä kipeää kohtaa, mutta todellisuudessa olisi jälkitiedon mukaan pitänyt päivävastoin kylmää käärettä olla sen sijaan. Lämmin hautominen pahensi tulehdusta.

Olin siinä kaupan asunnossa maannut ja pyytänyt sisaria: “kääntäkää, mutta kääntäkää varovasti”. Sitten kun isä tuli töistä kotiin, minut käärittiin harmaaseen huopaan, isä otti syliin ja asettui koulun kohdalle linja-autopysäkillä ja Paunulaisella sitten köröteltiin Tampereen keskussairaalaan. Verenmyrkytys, yleismyrkytys oli kaiketi lähellä puhjenneen umpisuolen vuoksi, mutta leikkaus pelasti. Suurin huoleni olikin sairaalan toipilaana ollut, kun naapurisängyn pikkupoika -potilas vei minun muovisen leikkiautoni

Olin varmaan siellä kaupassa napsinut pähkinöitä äidin selän takana. Siihen aikaan noita elintarvikkeita oli sellaisissaa lasipurkeissa irtotavarana myynnissä. Ilmeisesti pähkinät olivat päätyneet umpisuoleeni. Ne ovat himotavaraa minulle edelleen ! “

Sirkan, Jorman ja Riitan taustalla näkyy Honkolan yläkoulu. Kuva on otettu koulua vastapäätä olleen Nuutajärven Osuuskaupan Honkolan myymälän pihalla. Liikkeen nimi muuttui Osuusliike Lounais-Hämeeksi v. 1955

Toivo Määttänen työskenteli metsätyönjohtajana ja kulki töihin Ariel-moottoripyörällä.

Lahja Määttäsen uran alkuvaiheista

“Äitimme Lahja Määttänen oli jo 18-vuotiaana talvisodan alettua pyydetty harjoittelijaksi Tourun kaupalle (Humppilan Osuuskauppa) ja sitten myymälänhoitajaksi kun, silloinen myymälänhoitaja joutui lähtemään rintamalle. Muutaman vuoden päästä Lahja lähetettiin Helsinkiin myymälänhoitajakurssille 1943. Kursin jälkeen hän toimi myymälänhoitajana Vanttilan myymälässä. Sota-aikana kaupan töitä tehtiin enimmäkseen naisvoimin. Maito tuotiin tiloilta, sianliha samoin kokonaisena ruhona. Se pilkottiin ja suolattiin kaupan tiloissa. Myymälänhoitaja osti ja säkitti viljaa. Maidon myynti oli järjestetty huolellisesti. Sitä myytiin eri aikaan jauhojen kanssa hygienisistä syistä. Kaikki oli kortilla. Ylipäätään työ oli raskasta. Sodan jälkeen äiti oli myymälänhoitajana Liitsolan myymälässä Punkalaitumella, jossa tapasi myös isämme Toivo Määttäsen, joka oli joutunut lähtemään sukuineen evakkona Kannaksen Muolaasta.

Huhtikuussa 1951 silloin kolmilapsinen perhe halusi muuttaa Hämeenkyröstä Urjalaan. Niinpä Lahja-äiti lähti käymään Lounais-Hämeen Osuuskaupan keskusmyymälässä Huhdissa. Hän oli saanut hyvän todistuksen johtaja Lindqvistiltä, ja johtaja Tähti oli sitä mieltä, että töitä kyllä löytyy. Lahja halusi Honkolan myymälään, jossa oli huoneen ja keittiön asunto myymälän yhteydessä. Honkolan myymälän kodissa asuttiin syksyyn 1956 asti, jolloin isämme halusi muuttaa lähelle Yhteiskoulua Huhtiin. Honkolan ajalta on paljon hyviä lapsuuden muistoja ja aikuisena huomasi, että äitihän tunsi ja muisti kaikki honkolalaiset.”

Nämä muistelmat vanhemmistaan Lahja ja Toivo Määttäsestä ovat kirjoittaneet Jorma Määttänen ja Sirkka Kokko o.s. Määttänen. Kuvat heidän arkistostaan, Kuvat ovat hieman kärsineet tulipalossa.

Toivo ja Lahja Määttänen lapsineen Honkolassa 1950-luvun alkuuolella. Taustalla vasemmalla näkyy Honkolan alakoulu.

Määttäsen kaikki lapset Jorma nuorimpana siskojensa Riitan Sirkkan ja veljensä Timon kanssa Honkolan myymälän pihalla.